

UCHWAŁA NR 42/124/12

ZARZĄDU POWIATU HAJNOWSKIEGO

z dnia 12 czerwca 2012 r.

**w sprawie przyjęcia raportu z wykonania
„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.150, Nr 111, poz.708, Nr 138, poz.865, Nr 154, poz.958, Nr 171, poz.1056, Nr 199, poz.1227, Nr 223, poz.1464, Nr 227, poz.1505; z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz.1070, Nr 215, poz.1664; z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz.145, Nr 40, poz.227, Nr 76, poz.489, Nr 119, poz.804, Nr 152, poz.1019, Nr 182, poz.1228, Nr 229, poz.1498, Nr 249, poz. 1657; z 2011 r. Nr 32, poz.159, Nr 63, poz.322, Nr 94, poz. 551, Nr 99, poz.569, Nr 122, poz.695, Nr 129, poz.734, Nr 152, poz.897, Nr 178, poz.1060, Nr 224, poz.1341) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Raport przedkłada się Radzie Powiatu Hajnowskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu Hajnowskiego:

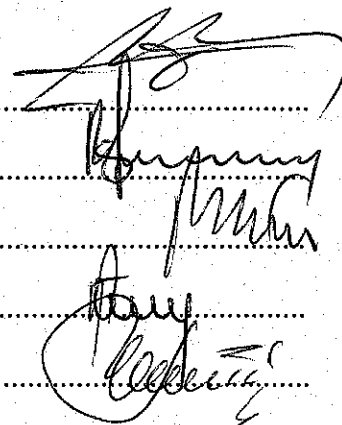
Włodzimierz Pietroczyk .....

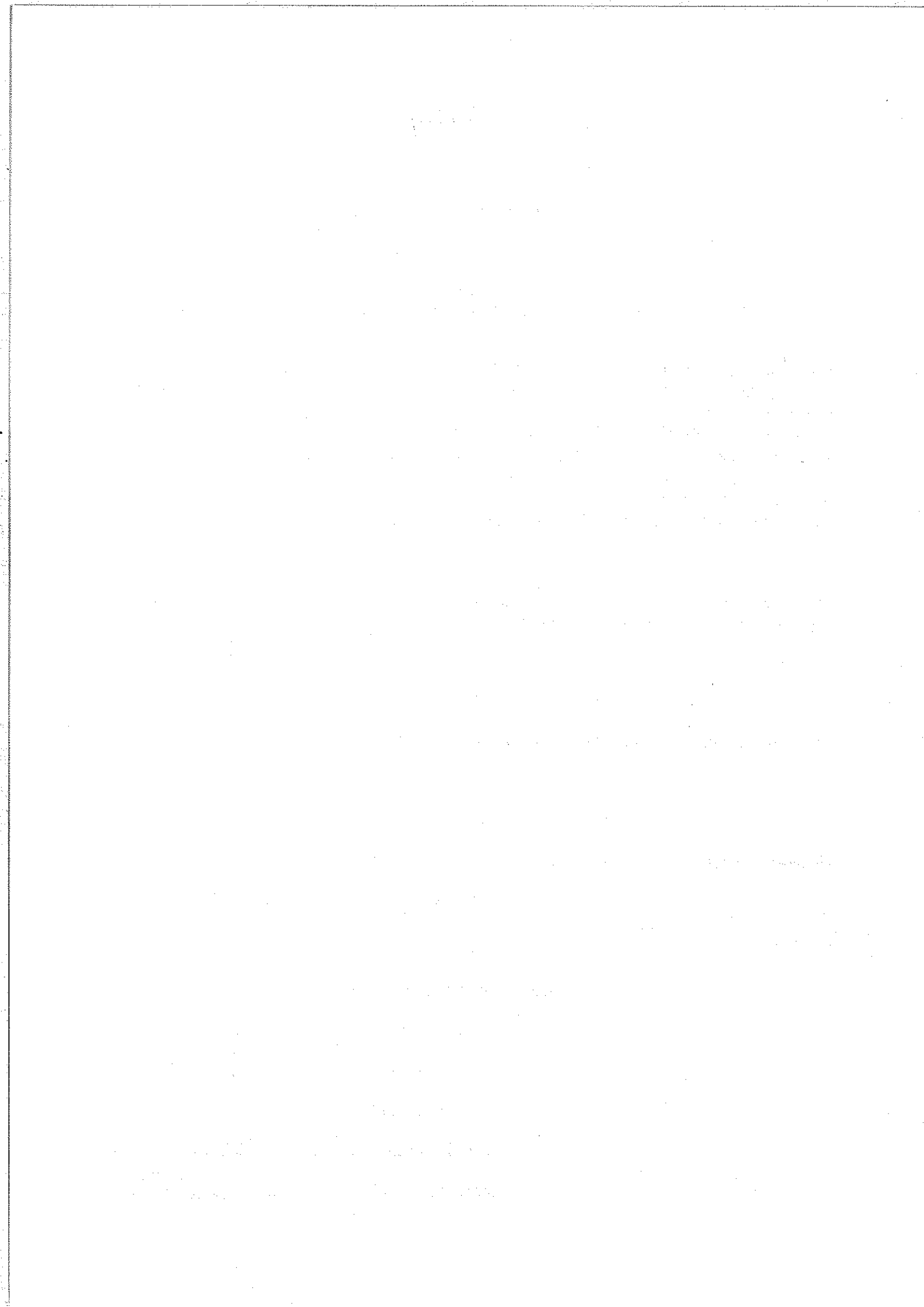
Andrzej Skiepmo .....

Mikołaj Aleksyuk .....

Anatol Łapiński .....

Stefan Sadowski .....

Zarząd Powiatu Hajnowskiego

Załącznik do
uchwały Nr 47/124/12
Zarządu Powiatu Hajnowskiego
z dnia 12 czerwca 2012 r.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2008-2011

Hajnówka, 2012 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. WYKAZ SKRÓTÓW UŻYWANYCH W OPRACOWANIU	3
1.2. CEL PRZYGOTOWANIA RAPORTU	3
1.3. ZAKRES OPRACOWANIA	3
1.4. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
1.5. METODYKA SPORZĄDZANIA RPOŚ	4
2. USTALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2008-2011	4
2.1. PRIORYTETY I DZIAŁANIA EKOLOGICZNE	4
2.2. STAN WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z HARMONOGRAMU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO	5
2.2.1. ZADANIA WŁASNE POWIATU	5
2.2.2. ZADANIA KOORDYNOWANE	10
2.3. STAN ZREALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU ZADAŃ Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA	16
3. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ	18
4. MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	22
5. WNIOSKI Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2008-2011	23
6. SPIS TABEL	23

1. WSTĘP

1.1. WYKAZ SKRÓTÓW UŻYWANYCH W OPRACOWANIU

ARiMR Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BOŚ S.A. Bank Ochrony Środowiska S.A.
BPN Białowiecki Park Narodowy
GMO Organizmy genetycznie zmodyfikowane
GUS Główny Urząd Statystyczny
INTERREG Inicjatywa Wspólnoty Europejskiej w zakresie współpracy przygranicznej i międzyregionalnej
KZGW Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
NFOŚiGW Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NPPDL Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
OSP Ochotnicza Straż Pożarna
PEC Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
PFOŚiGW Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PIORiN Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
PL-BY-UA Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina
PODR Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
POIiŚ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POŚ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011
PROW Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013
PWiK Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
RPOŚ Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011
RPOWP Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013
RZGW Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SGGN Stowarzyszenie Gmin Górnej Narwi
SP ZOZ Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
UMWP Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
WIOŚ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
WFOŚiGW Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku
WSO Wojewódzka Baza Odpadowa
ZBS Zakład Badania Ssaków

1.2. CEL PRZYGOTOWANIA RAPORTU

Celem „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011”, zwanego dalej *RPOŚ* jest:

- określenie stanu realizacji zadań własnych i koordynowanych ujętych w *POŚ*,
- określenie sposobów i źródeł finansowania zrealizowanych zadań,
- wyjaśnienie przyczyn niepodjęcia lub niekompletnego zrealizowania zadań zawartych w *POŚ*,
- ocena stopnia realizacji zadań z uwzględnieniem wytycznych dotyczących procesu monitorowania projektowanych przedsięwzięć (w szczególności wskaźniki monitoringu) zawartych w *POŚ*,

1.3. ZAKRES OPRACOWANIA

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011” obejmuje informacje dotyczące zrealizowanych zadań na terenie powiatu w zakresie ochrony:

- zasobów wodnych,
- powietrza atmosferycznego,
- przyrody,
- ochrony przed hałasem i przed skutkami poważnych awarii,
- rozwoju infrastruktury technicznej ochrony środowiska,
- edukacji ekologicznej,
- wykorzystania instrumentów finansowych i organizacyjnych w realizacji zadań.

1.4. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programów ochrony środowiska wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami). Zgodnie z niniejszą ustawą Zarząd Powiatu sporządza co dwa lata raporty z wykonania programu ochrony środowiska, które przedstawia Radzie Powiatu. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011” został uchwalony przez Radę Powiatu Hajnowskiego w dniu 30 października 2008 r. (uchwała Nr XVII/114/08). *POŚ* jest podstawą działań samorządu powiatowego w zakresie polityki ekologicznej oraz stanowi podstawę dla formułowania wytycznych do gminnych programów ochrony środowiska.

1.5. METODYKA SPORZĄDZANIA RPOŚ

Ustawa – Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury przedstawiania raportu. Ustawodawca nie określił, jakie elementy mają składać się na zawartość *RPOŚ*. Brak jest również przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska wytycznych w zakresie struktury raportu. Poprzez przygotowanie raportu ocenia się stopień wdrożenia programu oraz kontroluje postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie.

Dane niezbędne, w celu sporządzenia *RPOŚ*, pozyskano między z gmin: Czeremcha, Narew, Narewka, Czyże, Kleszczele, Białowieża, Dubicze Cerkiewne, miasta Hajnówka. Poza jednostkami samorządu terytorialnego o informacje do *RPOŚ* poproszono także Zarząd Dróg Powiatowych, Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Hajnówce, Białowiecki Park Narodowy, nadleśnictwa z terenu powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, SP ZOZ, Wydział Spraw Społecznych. Każdy w/w podmiot otrzymał table z listą zadań, jakie zostały mu przypisane w *POŚ*, wskazując termin odesłania wypełnionych tabel. W tabelach należało opisać wykonane zadania, podać kwoty poniesione na ich realizację oraz wyjaśnić przyczyny niewykonania zadań.

Od Ośrodka Doradztwa Rolniczego, nadleśnictw Bielsk i Białowieża oraz Gminy Hajnówka nie otrzymano odpowiedzi. Jednostki wypełniające table przekazywały niekompletne dane. Niektóre table były wypełnione tylko częściowo, brakowało danych na temat zrealizowanych inwestycji z zakresu ochrony środowiska, co spowodowało, iż pełna analiza stopnia realizacji zadań nie była możliwa. Jednostki samorządu terytorialnego niechętnie przekazywały również informacje na temat sposobów finansowania zadań. Podczas zbierania informacji wywnioskowano, że niski procent uzyskanych odpowiedzi wynika najprawdopodobniej z braku obowiązku podmiotów do udzielania tego typu danych. Celem uzyskania pełniejszego obrazu podjętych w powiecie działań związanych z ochroną środowiska i realizowanych w ramach *POŚ* do opracowania niniejszego *RPOŚ* skorzystano z informacji pochodzących z następujących źródeł:

- Urzędu Marszałkowskiego (baza WSO - strona internetowa),
- roczników statystycznych GUS,
- raportów o stanie środowiska wydawanych przez organ inspekcji ochrony środowiska,
- rocznych sprawozdań z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku (strona internetowa),

2. USTALENIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2008-2011

2.1. PRIORYTETY I DZIAŁANIA EKOLOGICZNE

Misja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Hajnowskiego na lata 2008-2011:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ POWIATU HAJNOWSKIEGO PRZY ZACHOWANIU I PROMOCJI ŚRODOWISKA NATURALNEGO.

Realizacja powyższej misji odbywa się dzięki podejmowaniu działań przypisanych poszczególnym celom i priorytetom. W *POŚ* ujęto cele długoterminowe (priorytety) oraz krótkoterminowe, obejmujące lata 2008-2011. Najważniejsze cele krótkoterminowe pogrupowano w ramach czterech następujących priorytetów:

A. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska w zakresie

- ograniczenia hałasu komunikacyjnego:
- rozwój infrastruktury drogowej w celu ograniczenia emisji hałasu i wibracji,
  - ograniczenia emisji pyłów do powietrza:
- wykorzystywanie technologii przyjaznych środowisku,
- wspieranie działań zmierzających do zwiększenia udziału stosowanych paliw ciekłych, biomasy oraz innych odnawialnych źródeł energii,
  - ograniczenia eutrofizacji wód (rolnictwo, doczyszczanie ścieków, gospodarka ściekowa wsi):
- rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej,
- modernizacja przestarzałych oczyszczalni ścieków,
- modernizacja ujęć wody

B. Ochrona ekologiczna regionu w zakresie

- troski o gatunki chronione,
- spełniania wymogów regionalnego systemu informacji o trasach przewozu i miejscach składowania materiałów niebezpiecznych,
- ograniczania ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz sprawne usuwanie ich skutków;
- ograniczenia negatywnego wpływu eksploatacji kopalni na środowisko przez eliminację nielegalnych eksploatacji i niedopuszczenie do podejmowania wydobycia kopalni bez wymaganej koncesji

C. Racjonalna gospodarka odpadami w celu ochrony wód i powierzchni ziemi obejmująca

- rozszerzenie zbiórki odpadów zmieszanych,
- rozwój systemu zbiórki odpadów segregowanych,
- rekultywację składowisk niespełniających wymagań przepisów ochrony środowiska,
- budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów,
- bezpieczne unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w szczególności azbestu,
- edukację ekologiczną z zakresu gospodarki odpadami

D. Budowa świadomości ekologicznej społeczeństwa obejmująca

- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,
- edukację ekologiczną dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach,
- mobilizowanie społeczeństwa do podejmowania działań proekologicznych,
- wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska,
- podnoszenie skuteczności przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska

2.2. STAN WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z HARMONOGRAMU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO

Rodzaje zadań zawartych w *POŚ* podzielone zostały na:

zadania własne powiatu- obejmujące przedsięwzięcia finansowane w całości lub w części ze środków pozostających w dyspozycji powiatu;

zadania koordynowane- obejmujące przedsięwzięcia realizowane przez organy administracji państwowej i samorządowej oraz przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne; źródła finansowania tych zadań zależą od skali i podmiotu realizującego.

2.2.1. ZADANIA WŁASNE POWIATU

W latach 2008-2011 zrealizowano szereg działań z zakresu zadań własnych powiatu, polegających na:

- wydawaniu pozwoleń na korzystanie ze środowiska,
- opiniowaniu gminnych programów ochrony środowiska,
- modernizacji dróg powiatowych,
- termomodernizacji budynków.

Zadaniami, które zostały najpełniej zrealizowane przez samorząd powiatowy są: ograniczenie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń oraz ograniczenie niskiej emisji realizowane głównie poprzez termomodernizację budynków oraz przebudowę dróg.

Tabela nr 1. Zadania własne (inwestycyjne i pozainwestycyjne) powiatu.

Lp.	Zadanie	Planowany termin realizacji wg programu	Faktyczny termin realizacji	Stopień realizacji zadania (w %)	Opis wykonania zadania	Szacunkowa wartość wg programu [tys.zł]	Poniesiony koszt [tys.zł]	Zróżna finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Przebudowa ulicy 11-ego Listopada w Hajnówce (droga powiatowa nr 2326B)	2008-2009	2009	5%	Opracowanie projektu zamiennego. Nowy projekt został opracowany w wyniku rezygnacji z przepompowni na rzecz kanalizacji deszczowej.	3 900,00	18,30	Budżet powiatu
2.	Przebudowa ulicy Wzroszowej w Hajnówce (droga powiatowa nr 2323B)	2008-2009	2008-2009	25%	Ułożenie chodnika 168,2 mb, wykonanie 0,372 mb kanatu deszczowego.	1 000,00	34,50	Budżet powiatu
3.	Przebudowa infrastruktury drogowej w centrum Białowieży (ul. Kolejowa, Parkowa i Waszkiewicza)	2008-2009	2008-2009	95%	Przebudowa kanału deszczowego, wykonanie chodników wraz z wjazdami bramowymi – 10888,07 m ² , wykonanie nawierzchni bitumicznej – 2608 mb, wykonanie warstwy wyrównawczej – 334,5 mb.	4 050,00	3 727,50	Budżet powiatu, środki UG Białowieża, środki sklepu Arhelan, NPPDL
4.	Przebudowa drogi Nr 1651B Budy – Teremiski – Pogorzelce – Białowieża wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi	2008-2011	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	9 200,00	0	-
5.	Przebudowa ulicy Olii Gabiec w Białowieży (dr. nr 1649B) – wykonanie warstwy ścieralnej wraz z dokumentacją	2011	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	300,00	0	-
6.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1649B ST. Kol. Białowieża-Podolany-Zastawa wraz z dokumentacją	2011-2013	2009-2010	85%	Przebudowa ul. Kolejowej, Parkowej i Waszkiewicza na dług. 0,963 km i ułożenie chodników na dług. 1,5 km - 2009 rok.	3 900,00	1 490 206	NPPDL 2008-2011, środki gminy Białowieża, budżet powiatu
7.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1774B Miedwieżyki – dr. kr. Nr 66 (w tym podział wykup działek)	2008-2010	-	0	Przebudowa ul. Waszkiewicza na dług. 1,645 km – 2010 rok. Przekazanie w zarząd Powiatowemu Zarządowi Dróg w Sieniatyczach.	1 000,00	0	-
8.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1780B we wsi Kuzawa wraz z dokumentacją projektową	2009-2010	2009	100%	Wykonanie powierzchniowego utwardzenia – 300 mb.	120,00	25,30	Budżet powiatu, środki UG Czeremcha
9.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1652B Orzeszkowo – Piaski – Wojnowka – Opaka – Wólka Terechowska wraz z dokumentacją projektową	2009-2013	2011	2%	Wykonanie podkładu geodezyjnego na opracowanie dokumentacji drogi na odcinku Opaka Duża-Wólka Terechowska o dług. 11,5 km.	5 400,00	29,99	Budżet powiatu, środki UG Czeremcha
10.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1769B Zubacze dr. kr. Nr 66 – Czeremcha	2010-2013	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	750,00	0	-
11.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1606B Klejnik – Hukowicze	2008-2009	2008-2010	100%	Wykonanie powierzchniowego utwardzenia – 3451 mb, 1029 mb w trakcie realizacji.	550,00	358,70	Budżet powiatu, środki UG Czyże
12.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1617B Czyże – Lady (w tym podział i wykup działek)	2008-2010	2008-2009	90%	Przebudowa drogi na odcinku Czyże-Lady o dt. 1,4 km – 2008 rok. Przebudowa drogi na odcinku Czyże –Luszcze o dt. 0,8 km – 2009 rok.	700,00	131,60 119,96	Budżet powiatu, środki UG Czyże
13.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1622B Kotowka – Trywieża – Kuraszewo wraz z dokumentacją projektową	2008-2011	2008-2011	95%	Przebudowa drogi na odcinku Wólka-Kuraszewo o dt. 0,83 km oraz drogi na odcinku Kotowka-Trywieża o dt. 1,253 km – 2009 rok. Przebudowa drogi na odcinku Wólka-Kuraszewo o dt. 0,774 km-2010 rok. Przebudowa drogi na odcinku Wólka-Kuraszewo o dt. 0,963 km-2011 rok.	800,00	221,26 107,93 124,89	Budżet powiatu, środki UG Czyże, UG Hajnówka
14.	Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1614B i 1615B Lady – Leniewo – Podrzeczany wraz z dokumentacją projektową i wykupem działek	2009-2012	2009-2011	75%	Przebudowa drogi na odcinku Lady-Leniewo o dt. 0,5 km-2009 rok. Przebudowa drogi na odcinku Lady-Leniewo o dt. 0,583 km-2010 rok. Przebudowa drogi na odcinku Lady-Leniewo o dt. 1,088 km oraz na odcinku Podrzeczany o dt. 0,205 km -2011 rok.	820,00	57,8 64,70 171,53	Budżet powiatu, środki UG Czyże
15.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1621B Kuraszewo-Nowokornino wraz z dokumentacją projektową	2011-2013	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	792,00	0	-
16.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1666B Istok-Włotowo-Długi Bród wraz z dokumentacją projektową	2008-2011	2008-2009	80%	Wykonanie warstwy ścieralnej – 418 mb, powierzchniowe utwardzenie – 2972 mb.	1 070,00	366,80	Budżet powiatu, środki UG Dubicze Cerkiewne

17.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1667B Wifowo-Piaski wraz z dokumentacją projektową	2011-2013	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	400,00	0	-
18.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1669B we wsi Czechy Ortańskie wraz z dokumentacją projektową	2008-2009	2009	100%	Wykonanie trzykrotnego powierzchniowego utrwalenia nawierzchni żwirowej emulsją i grysami – 1133 mb.	170,00	139,00	Budżet powiatu, środki UG Dubicze Cerkiewne
19.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1676B Rutka – dr. pow. Nr 1654B wraz z dokumentacją projektową	2009-2011	2010-2011	80%	Przebudowa drogi na odcinku Rutka-Grabowiec o dł. 0,215 km – 2010 rok. Przebudowa drogi na odcinku Rutka – Grabowiec o dł. 0,788 km – 2011 rok.	150,00	45,34 109,43	Budżet powiatu
20.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1619B Dubicze Os. – Jagodniki wraz z dokumentacją projektową	2010-2012	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	560,00	0	-
21.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1625B Wasilkowo – Kotówka wraz z dokumentacją projektową	2008-2009	2010	100%	Wykonanie podbudowy na odcinku 1320 mb, powierzchniowe utrwalenie – 1320 m w trakcie realizacji.	300,00	81,60	Środki UG Hajnówka
22.	Remont przepustu na dr. pow. Nr 1619B do wsi Dubicze Osoczne wraz z dokumentacją projektową	2008-2009	2008	6%	Opracowanie dokumentacji projektowej.	75,00	9,90	Budżet powiatu
23.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1624B Bieleszczyzna – Dubiny wraz z dokumentacją projektową	2009-2011	2008	100%	Wykonanie powierzchniowego utrwalenia – 1328 mb.	200,00	120,00	Budżet powiatu, środki UG Hajnówka
24.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1674B do wsi Progate wraz z dokumentacją i wykupem działek	2008-2009	2009-2010	100%	Opracowanie dokumentacji projektowej, powierzchniowe utrwalenie 1200 mb w trakcie realizacji.	300,00	176,70	Budżet powiatu, środki UG Hajnówka
25.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1648B Hajnówka – Lipiny (kanalizacja deszczowa – chodniki) wraz z dokumentacją projektową	2010-2013	2010	20%	Ułożenie chodnika na dl. 0,923 km jednostronnie.	950,00	117,52	Środki UG Hajnówka
26.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1743B Piotrowszczyzna – Gruzka – dr. woj. nr 693 wraz z dokumentacją projektową	2008-2011	2008	80%	Przebudowa drogi na odcinku o dl. 1,975 km oraz opracowanie dokumentacji projektowej.	850,00	205,83	Budżet powiatu, środki UG Kleszczele
27.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1777B we wsi Dobrowroda	2009-2011	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	600,00	0	-
28.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1775B Kleszczele (ul. Białowiecka) – Policzna wraz z dokumentacją projektową i wykupem działek	2009-2012	2011	100%	Przebudowa drogi Kleszczele (ul. Białowiecka) – Policzna o dl. 2,325 km.	900,00	791 104	Budżet powiatu, środki UG Kleszczele, NPPDL
29.	Przebudowa ulicy Mickiewicza w Kleszczelach (dr. pow. Nr 1747B)	2008-2009	2009	100%	Wykonanie nawierzchni bitumicznej – 512 mb, wykonanie chodników wraz z wjazdami bramowymi – 869 mb.	500,00	541,00	Budżet powiatu, środki UG Kleszczele, NPPDL
30.	Przebudowa ulicy Bockowskiej w Kleszczelach (dr. pow. Nr 1747B) wraz z dokumentacją projektową	2010-2011	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	430,00	0	-
31.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1744B do wsi Pogreby wraz z dokumentacją projektową	2011-2013	2010	100%	Przebudowa drogi na odcinku o dl. 1,285 km.	350,00	170,26	Budżet powiatu, środki UG Kleszczele
32.	Remont przepustu w Policznej (dr. pow. Nr 1775B)	2009	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	50,00	0	-
33.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1481B Trześcianka – Puchły wraz z wykupem działek	2008-2009	2009-2010	75%	Wykonanie powierzchniowego utrwalenia – 2700 mb, w tym 600 mb w trakcie realizacji.	1.110.939	311,40	Budżet powiatu, środki UG Narew
34.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1630B Biarki – Ogrodniki – Iwanki wraz z dokumentacją projektową	2008-2011	2010	60%	Przebudowa drogi na odcinku Ogrodniki- Iwanki o dl. 1,976 km.	1.000,00	263,70	Budżet powiatu, środki UG Narew
35.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1632B do wsi Odątynk wraz z dokumentacją	2010-2011	2011	100%	Przebudowa drogi na odcinku o dl. 1,406 km.	180,00	194,73	Budżet powiatu

36.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1601B na odc. Tyniowice – Narew wraz z niezbędną dokumentacją	2008-2010	2011	20%	Wykonanie remontu istniejącej nawierzchni bitumicznej na odcinku Treszczolki-Klejnicki-Narew o dł. 1,210 km.	2 300,00	81,24	Budżet powiatu, środki UG Narew
37.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1627B Tyniowice – Łopuchówka wraz z niezbędną dokumentacją	2009-2011	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	300,00	0	-
38.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1628B Kottowka – Kowela – Rzepiska wraz z dokumentacją	2010-2012	2011	40%	Przebudowa ul we wsi Kowela 1 ul we wsi Nowiny o dł. 0,907 km.	750,00	139,98	Budżet powiatu, środki UG Narew
39.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1628B Łosinka-Chrabostówka wraz z dokumentacją	2011-2013	2008-2009	100%	Przebudowa drogi na odcinku Łosinka-Kutowa o dł. 2,031 km – 2008 rok. Przebudowa drogi na odcinku Kutowa-Chrabostówka o dł. 0,864 km – 2009 rok.	510,00	170,5 85,2	Budżet powiatu, środki UG Narew
40.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1480B Dawidowice-Soce-Trześcianka wraz z dokumentacją	2011-2013	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	900,00	0	-
41.	Remont przepustu w Zabrodach (dr. pow. Nr 1646B) wraz z dokumentacją	2008-2009	-	0	Nie rozpoczęto realizacji ze względu na brak środków finansowych.	85,00	0	-
42.	Przebudowa ciągu drogi powiatowej Nr 1635B i 1638B Lewkowo Nowe – Lewkowo Stare – Kapitańszczyzna oraz budowa chodników wraz z dokumentacją	2009-2013	2009	95%	Przebudowa drogi na odcinku Lewkowo Stare-Kapitańszczyzna o dł. 1,116 km. Wykonanie chodnika we wsi Lewkowo Nowe na pow. dł. 381 mb.	1 780,00	203,73	Budżet powiatu, środki UG Narewka
43.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1643B do wsi Słobodka wraz z dokumentacją	2008-2010	2010-2011	100%	Przebudowa drogi na odcinku o dł. 1,789 km – 2010 rok.	360,00	226,60 79,45	Budżet powiatu, środki UG Narewka
44.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1639B Podlewkowie – Ochrymy wraz z dokumentacją	2008-2010	2008	100%	Wykonanie powierzchniowego utrwalenia – 1445 mb.	220,00	145,90	Budżet powiatu, środki UG Narewka
45.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1638B Podlewkowie – Minkówka – Zabłotczyzna wraz z dokumentacją i wykupem działek	2008-2011	2010-2011	60%	Przebudowa drogi na odcinku Zabłotczyzna-Minkówka o dł. 1,043 km - 2010 r. Przebudowa drogi na odcinku Zabłotczyzna-Minkówka o dł. 0,503 km - 2011 r.	1 090,00	148,30 69,52	Budżet powiatu, środki UG Narewka
46.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1640 B Krzywiec – Bernardzki Most – Narewka wraz z dokumentacją	2009-2013	2009	5%	Przebudowa drogi we wsi Podborowisko na dł. 0,300 km.	2 600,00	30,00	Budżet powiatu, środki UG Narew
47.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1602B we wsi Zbucz wraz z dokumentacją	2009-2013	-	0	Przekazanie w 2009 roku w zarządzanie Wójtowi Gminy Czyże. Nie rozpoczęto realizacji w gminie ze względu na brak środków finansowych	1 124,00	0	-
48.	Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów	2008-2013	30.09.2010 r.	100%	Zadanie zrealizowane w całości.	19 100,00	13 400,00	Ekofundusz, środki własne UM Hajnówka
49.	Termomodernizacja budynku przychodni rejonowej nr 1 w Hajnowce	2008	2008	100%	Wykonanie w całości.	1 250,00	1 146,34	środki starostwa, kredyt BOS S.A.
50.	Podłączenie obiektów szpitalnych do miejskiej sieci ciepłowniczej	2008-2009	-	0	Zadanie nie zrealizowane. Koszty uzyskania energii cieplej z sieci miejskiej są zbliżone do aktualnie uzyskiwanych z własnej kotłowni olejowej.	100,00	0	-
51.	Kompleksowa modernizacja systemu grzewczego wraz z ociepleniem budynku przy ul. Piłsudskiego 10A w Hajnowce	2008-2013	2010	21,2%	Docieplenie dachu budynku wraz z wymianą przekrycia papą, wymiana obrytnowania i odgromienia.	400,00	129,00	Budżet powiatu, Środki WFOŚiGW
52.	Remont i termomodernizacja Zespołu Szkół Zawodowych	2008-2013	2010-2011	100%	Wykonanie w całości.	3 237,00	1 089 335	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego, budżet powiatu
53.	Remont i termomodernizacja Zespołu Szkół Ogólnokształcących	2008-2013	2011	100%	Wykonanie w całości.	1 215,00	339 674	Budżet powiatu
54.	Remont i modernizacja Zespołu Szkół z DNJB	2008-2013	-	0	Nie zrealizowane z powodu braku środków.	600,00	-	-
55.	Remont i termomodernizacja Hajnowskiego	2008-2013	2009 r.	5%	Dokonanie wymiany dachu na budynku warsztatów zawodowych. Pozostałe prace	1 260,00	117,73	Budżet powiatu

Centrum Kształcenia Zawodowego	2008-2013		0	nie są realizowane z powodu braku środków. Jednostka już nie istnieje.	4 250,00	0	
56. Remont i modernizacja Zespołu Szkół Leśnych	2008-2013	-	0	Zespół Szkół przekazany w roku 2008 do prowadzenia Ministerstwu Środowiska.	1 375,00	430 276	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego, budżet powiatu
57. Termomodernizacja Zespołu Szkół Nr 4	2008-2013	2010-2011	100%	Wykonanie w całości.	W ramach bieżącej działalności		Budżet powiatu
58. Opiniowanie projektów gminnych programów ochrony środowiska	2008	2008-2009	100%	Zaopiniowanie projektów: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Czyże na lata 2009-2012” – uchwała Zarządu Powiatu Hajnowskiego nr 66/202/09 z dnia 08.06.2009 roku, „Program Ochrony Środowiska Gminy Czeremcha na lata 2009-2013/15” – uchwała Zarządu Powiatu Hajnowskiego nr 79/240/09 z dnia 30.11.2009 roku Pozostałe gminy nie przedłożyły programów do opiniowania.	W ramach bieżącej działalności		
59. Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorządy, lokalne organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie	Zadanie ciągłe	2008-2011	100%	<ul style="list-style-type: none"> • Zakup worków i rekawiczek dla dzieci i młodzieży uczestniczącej w akcji „Sprzątanie Świata” organizowanej w latach 2008 - 2009. • Zakup nagród rzeczowych dla wyróżniających się uczestników akcji selektywnej zbiórki odpadów organizowanej w latach 2008 - 2011. • Zakup nagród dla dzieci uczestniczących w ekoolimpiadzie w Zespole Szkół Specjalnych w latach 2008-2011. • Zakup nagród dla gimnazjalistów uczestniczących w Ogólnopolskim Konkursie Wiedzy Ekologicznej „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce” /etap wojewódzki - lata 2008-2011. 	W ramach bieżącej działalności	13,21	Budżet powiatu, w latach 2008-2010 środki Powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej
60. Propagowanie działań proekologicznych	Zadanie ciągłe	2008-2011	100%	<ul style="list-style-type: none"> ■ Udział w kampanii edukacyjnej pod hasłem „Nauka na czasie – czyste Podlasie” realizowanej przez samorząd województwa podlaskiego – przekazanie mieszkańcom powiatu 144 pakietów edukacyjnych składających się z bawełnianej torby i poradnika. ■ Przesłanie do szkół z terenu powiatu informacji (regulamin i karty zgłoszeniowe) konkursów organizowanych przez Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Tamowie w ramach akcji „Od eco – samorządu do eco-społeczeństwa”. ■ Przesłanie do gmin informacji o realizacji programu „Zielona Gmina” realizowanego przez Fundację Ekologiczną ARKA z Bielsko-Białej. ■ Przesłanie do szkół średnich regulaminów oraz kart zgłoszeniowych konkursów organizowanych przez Nowogardzki Dom Kultury w ramach XI Ogólnopolskiego i VII Międzynarodowego Festiwalu Filmów Ekologicznych im. Macieja Łukowskiego w Nowogardzie. ■ Rozpropagowanie idei konkursu Ministra Środowiska „Lider Polskiej Ekologii” poprzez zamieszczenie informacji o konkursie na stronie internetowej starostwa, wywieszenie na tablicy ogłoszeń oraz przesłanie do gmin. 	W ramach bieżącej działalności		Budżet powiatu

Źródło: dane otrzymane z ZDP, Wydziału SO, jednostek powiatowych oraz własne dane

2.2.2. ZADANIA KOORDYNOWANE

Tabela nr 2. Zadania koordynowane.

Lp	Zadanie	Termin realizacji wg programu	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt (tys. zł)	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania
1	Efektywne zarządzanie zasobami wodnymi	Do 2010	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniem potrzeb ludności (zapewnienie wody odpowiedniej ilości i jakości), gospodarki (zapewnienie wody na potrzeby rolnictwa i przemysłu), ochronie wód (przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją). Gospodarowanie wodami jest statutowym obowiązkiem działalności Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, a w szczególności kształtowanie i ochrona zasobów wodnych oraz zarządzanie zasobami wodnymi. Powiat hajnowski wchodzi w skład regionu wodnego Srodkowej Wisły. Zgodnie z ustawą Prawo wodne dyrektor RZGW ma za zadanie opracować warunki korzystania z wód dla regionów wodnych. Dokument ten będzie ściśle powiązany z „Planem gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Wisły”, który opracowuje Prezes KZGW. Obecnie toczy się proces legislacyjny planów. W celu zapewnienia ludności wody o odpowiedniej ilości i jakości gminy rozbudowują sieci wodociągowe i kanalizacyjne. W mieście Hajnówka zmodernizowana została stacja uzdatniania wody. Sanepid natomiast bada co najmniej raz w roku jakość wód pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Do realizacji efektywnego zarządzania zasobami wodnymi służy także kontrola gospodarowania wodami, a w szczególności kontrola wypełniania obowiązków nałożonych w pozwoleniach wodnoprawnych na użytkowników korzystających z wód. Przeglądy wydanych pozwoleń wodnoprawnych są przeprowadzane co najmniej raz na 4 lata.	Budżet państwa, grant UE, środki własne gmin, środki własne PWJK, budżet powiatu
2	Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Gospodarowanie wodami jest statutowym obowiązkiem działalności Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, a w szczególności kształtowanie i ochrona zasobów wodnych. Zadaniem RZGW jest utrzymanie w należytym stanie technicznym koryt rzek i kanałów oraz istniejących budowli regulacyjnych i hydrotechnicznych, a także realizowanie zadań inwestycyjnych na tych wodach. W celu ochrony zasobów wodnych gminy rozbudowują i modernizują sieci kanalizacyjne oraz oczyszczalnie ścieków. Sanepid natomiast bada co najmniej raz w roku jakość wód pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Celem poprawy jakości wód podziemnych i powierzchniowych jest prowadzony przez WFOŚiGW monitoring wód, który uwzględnia badania i ocenę jakości wód. W latach 2008-2010 przeprowadzono badania rzek: Narew w profilu granicznym Babia Góra oraz m. Bondary, Narewka w profilu granicznym Białowieża oraz Lesna Prawa w profilu granicznym m. Topiło. W 2009 roku także rzekę Łutownia w profilu ujściowym. Wszystkie badane wody zakwalifikowano do III klasy stanu ekologicznego. Badania wód podziemnych były przeprowadzone w studniach leżących poza terenem powiatu hajnowskiego. W 2010 roku badania przeprowadzono w 1 studni w Hajnówce, które wykazały wody III klasy jakości z przekroczeniem zawartości żelaza.	Budżet państwa, grant UE, środki własne gmin, środki własne PWJK
3	Zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym	8 948,39 (w tym: 1 010,20 – gm. Narewka, 51,6 – gm. Czeremcha; 177,09 – gm. Hajnówka, 445,00 – gm. Narew; 4 605,00 – gm. Białowieża; 2 659,50 – m. Hajnówka)	W celu zapewnienia mieszkańcom wody pitnej o odpowiedniej jakości gminy rozbudowują sieci wodociągowe (m.in. gm. Hajnówka, Narew), modernizują ujęcia wody (gmina Narewka), modernizują stacje uzdatniania wody (miasto Hajnówka), wymieniają pompy na hydroforami, wymieniają złoża filtracyjne z oddzielnymi na stacji uzdatniania wody (gm. Czeremcha), budują kanalizacje sanitarne, modernizują oczyszczanie ścieków (gm. Białowieża).	Środki własne gmin, środki własne PWJK, środki własne WFOŚiGW, pożyczka BOŚ, środki UE-POHOŚ, PROW

Lp	Zadanie	Termin realizacji wg programu	Stopień realizacji zadania [%]	Trudny do oszacowania.	Pontesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania
4	Zwiększenie retencyjności zlewni oraz poprawa stanu technicznego urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.		Na terenie gmin znajdują się zbiorniki małej retencji tj.: zalew Siemianówka (gm. Narewka), zalew Bachmaty (gm. Dubicze Cerkiewne), zalew Repczyce (gm. Kleszczelce), zbiornik w Trywicy (gm. Hajnówka), zbiornik w Narewce (gm. Narewka). Do zadań dyrektora RZGW należy opracowywanie studiów ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym. Taki dokument dla regionu wodnego Srodkowej Wisły, w którego skład wchodzi powiat hajnowski nie został opracowany. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w latach 2008-2010 nie realizował na terenie powiatu zadań polegających na poprawieniu stanu technicznego urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego.	Budżet państwa, środki własne gmin
5	Ochrona gleb użytkowanych rolniczo	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.		Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Białymstoku przeprowadza w ramach okresowych badań cyklicznych na zlecenia zainteresowanych rolników badania gleb. W roku 2009 przeprowadziła badania odczynu i zasobności gleb na terenie gmin Czeremcha, Czyże i Narewka. W roku 2008 natomiast opracowała badania agrochemiczne gleb w województwie podlaskim wykonane w latach 2003-2007, natomiast w 2011 roku badania gleb w woj. w latach 2007-2010. Starosta wydaje decyzje oraz przyjmuje pisemne informacje dotyczące wyłączenia gruntów z produkcji rolnej. W latach 2008-2011 wydał łącznie 24 decyzje.	Środki własne gmin, środki własne rolników, budżet powiatu
6	Ograniczenie emisji pyłu celem niedopuszczenia do przekroczenia stężeń w powietrzu	2008-2010	100%	1.000.548,00		W 2008 roku zlikwidowano kotłownię należącą do PEC Sp. z o.o. w Hajnowce przy ul. Podlasie. Bloki podłączono do sieci ciepłowniczej Rindipol oraz zamontowano węży ciepłone w latach 2008-2009.	Kredyt PKO BP, środki własne PEC
7	Ograniczenie emisji niskiej	Zadania ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	338.646,00 (m. Hajnówka) 5.97 (gm. Białowieża)		Likwidacja w 2008 roku kotłów w budynkach mieszkalnych na ulicach Nowowarszawskiej, Batorego, Wierobiteja, Kraszewskiego i podłączenie domów do wykonanej sieci ciepłej. W 2009 roku likwidacja kotłów w budynkach mieszkalnych na ulicach 11 Listopada, Jesionowa oraz w budynku szpitala zakaznego i przedszkola nr 2 z podłączeniem budynków do sieci ciepłej.	Kredyt PKO BP, środki własne PEC
8	Ograniczenie emisji z procesów przemysłowych, energetyki i ciepłowni	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.		Zmniejszanie emisji następuje poprzez modernizację kotłowni w domach, zastępowanie konwencjonalnych nośników energii energią odnawialną.	Budżet państwa, budżet powiatu
9	Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.		WIOS przeprowadza kontrole w zakładach przemysłowych na terenie powiatu. W okresie grudzień 2008 – lipiec 2011 zostało skontrolowanych 22 podmioty (z czego 8 podmiotów jest zwolnionych z ustawowego obowiązku posiadania decyzji o emisji dopuszczalnej i nie wykazano nieprawidłowości, 13 podmiotów posiada stosowne decyzje i nie stwierdzono przekroczeń, 1 podmiot nie posiada pozwolenia, ale firma aktualnie nie prowadzi produkcji). Starosta wydaje i kontroluje pozwolenia na emisje gazów i pyłów do powietrza. W latach 2008-2011 wydał łącznie 8 pozwoleń. Skontrolowano natomiast w 2008 roku pozwolenie wydane firmie „Gryfskand”, w 2010 roku pozwolenia wydane firmom: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Zakłady Maszynowe „Hamechi”, Fabryka Mebli Forte oraz pozwolenia zintegrowane Ceramiczki Budowlanej Lewkowo i Ciepłowni Rindipol, w 2011 roku pozwolenia wydane firmom: PEC Sp. z o.o., PPHU O.L.G.A Sławomir Boltromiuk, ARINO HOUSE Sp. z o.o.	Środki własne zakładów, właścicieli budynków, środki NFOŚiGW, kredyty BOŚ
10	Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.		Korzystanie z niekonwencjonalnych źródeł energii jest coraz powszechniejsze. Na terenie powiatu wykorzystuje się energię pochodzącą z biomasy (m.in. koły na biomasę zainstalowane w Ciepłowni Rindipol, zakłady Moderator, szkoły w Dubinach, Zakładzie Ślusarsko-Kolarskim w Hajnowce, cerkwi i plebanii Św. Trojcy w Hajnowce, plebanii parafii prawosławnej w Białowieży, Handlowo Produkcyjnej Spółdzielni Pracy w Hajnowce, domach mieszkalnych indywidualnych właścicieli miasta Hajnówka i gminy Narewka), a także z kolektorów słonecznych (zamontowanych na domach mieszkalnych m.in. mieszkańców gminy Białowieża). Indywidualni mieszkańcy od 2012 roku mogą korzystać z dotacji z budżetu powiatu. W bieżącym roku z tej formy pomocy skorzystał jeden przedsiębiorca oraz jedna osoba fizyczna - na zakup i montaż kolektorów słonecznych. Łącznie dotacje wyniosły 13.000,00 złotych.	Budżet państwa, budżet powiatu

Lp	Zadanie	Termin realizacji wg programu	Stopień realizacji zadania [%]	Pomiesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania
					<ul style="list-style-type: none"> - urbanistyczne (budowa obwodnic miast, strefy „ruchu uspokojonego” – ograniczenie przepustowości ulic, ograniczenie prędkości) - architektoniczne – budowlane (ekrany akustyczne, budowa dróg w wykopach, tunele, podwyższenie izolacyjności akustycznej otworów okiennych) - Stosowanymi zabezpieczeniami przed hałasem przemysłowym są: wyciszenia i wygłuszenia maszyn, obudowy akustyczne, tłumiki, kabiny dźwiękoszczelne, środki natry organicznej – zmiana trybu pracy zakładu, dobór mało hałaśliwej technologii produkcji, urządzeń, maszyn i środków transportu, ekrany akustyczne. WIOS w okresie wrzesień 2008 – czerwiec 2011 przeprowadził 10 kontroli badań hałasu przemysłowego: 8 w ramach planowanych kontroli /pomiaru nie wykazały przekroczeń/ oraz 2 w wyniku działań interwencyjnych na skargi społeczeństwa - NARMET w Narwi, FORTE S.A. w Hajnówce. Dla tych podmiotów Starosta wydał stosowne decyzje określające dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. 	Budżet państwa
11	Ocena sił akustycznego środowiska i obserwacja zmian klimatu akustycznego	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez urzeczywianie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie. WIOS prowadzi badania hałasu zarówno komunikacyjnego jak i przemysłowego w ramach planowanych kontroli oraz działań interwencyjnych w wyniku skarg społeczeństwa.	Budżet państwa
12	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. WIOS prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych. W 2008 roku przeprowadzono badania w Hajnówce i Białowieży. W 2009 roku w Kleszczelach i Narwi. W 2010 roku w Czeremesze, Hajnówce i Narewce. W żadnym z badanych punktów nie odnotowano przekroczeń.	Budżet państwa
13	Ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych	Zadanie ciągłe	100%	151,00 (w tym: 20,00 – nadl. Browsk, 9,00 – nadl. Białowieża, 10,00 – nadl. Hajnówka, 112,00-BPN)	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring obszarów chronionych, - weryfikacja powierzchni lasów o szczególnych walorach przyrodniczych, - weryfikacja stref ochronnych wokół stanowisk ptaków (orlik krzykliwy, bocian czarny, puchacz) oraz grzybów (granicznik płucnik), - działalność statutowa BPN w szczególności czynniki ochrona zasobów przyrodniczych parku – przywrócenie stanu najbardziej zbliżonego do naturalnego ekosystemów i siedlaków przyrody lub zachowania siedlak przyrodniczych oraz siedlak roślin, zwierząt i grzybów (Przykład: wykaszanie i odkarczanie łąk w dolinach rzek, łąk srodlesnych i terenów po dawnych składnicach drewna w Obrębie Ochronnym Hwoźna), - udział w konsultacjach dotyczących planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000. 	Środki budżetu państwa, środki własne LP, fundusz leśny, WFOŚiGW
14	Kształtowanie przestrzeni regionu z uwzględnieniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych	Do 2010	100%	3,00	Sporządzenie rocznych zadań ochronnych, które zawierają wskazówki dotyczące zagospodarowania przestrzennego terenu w okolicach parku, stworzenie i realizacja projektu „Park Pałacowy w Białowieży inwentaryzacja dendrologiczna i projekt gospodarki drzewostanem” – I etap, który ma na celu rewitalizację Parku Pałacowego.	Środki budżetu państwa, ARiMR
15	Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	Do 2010	100%	2.298,00 (w tym: 700,00 – nadl. Browsk, 4,00 – nadl. Białowieża, 150,00 – nadl. Hajnówka, 444,00 – nadl. Żednia, 1 mln –BPN)	<ul style="list-style-type: none"> - weryfikacja stref ochronnych wokół stanowisk ptaków (orlik krzykliwy, bocian czarny, puchacz) oraz grzybów (granicznik płucnik), - ochrona i zachowanie stanowisk rzadkich roślin i zwierząt, aktualizacja występowania gatunków rzadkich i zagrożonych – Karty Informacji Przyrodniczej, - monitorowanie gatunków ginących i zagrożonych np. sasanka otwarta, szkolenia pracowników związane z tematyką ochrony gatunkowej roślin, ptaków, bezkręgowców, porostów, - realizacja zadań planów ochrony przyrody lub zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody, monitoring przyrody (flory i fauny), - ochrona rzadkich gatunków drzew bez względu na wiek i wymiary np. jodła pospolita, jabloń dzika, wiąz, jarzębina, - zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych układów przyrodniczych jako ostoi rzadkich gatunków, jako regulatorów mikroklimatu i poziomu wód, - pozostawienie martwych drzew, dziuplastych jako siedliska do rozwoju np. ptaków, grzybów, porostów, bezkręgowców i innych organizmów, - konserwacja i naprawa butek łęgowych dla ptaków, dokarmianie w okresie zimowym. 	Środki budżetu państwa, środki własne LP, fundusz leśny, dotacje LIFE, środki UE- POiŚ, NFOŚiGW

Lp	Zadanie	Termin realizacji wg programu	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania
16	Rozwój rolnictwa zrównoważonego i promocja produktów ekologicznych	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	<ul style="list-style-type: none"> przygotowania do projektów „Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000, „Ochrona In-situ żubra na terenie wschodniej Polski” – ZBS, realizacja projektów „Ochrona Żubra w Puszczy Białowieskiej – Kraina Żubra”, „Ochrona żółwia błotnego oraz płazów na nizinach północnej Europy”, opieka nad stadem żubrów w Puszczy Białowieskiej, inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych, hodowla zachowawcza żubra, w tym prowadzenie monitoringu i sprawowanie opieki nad stadem wolnym żubrów na terenie polskiej części Puszczy Białowieskiej, realizacja zapisów planów urządzania lasów opracowanych na lata 2009–2018. <p>W ODR w Hajnówce w roku 2008 – wykonano 60 planów rolno-środowiskowych (w tym 20 z rolnictwa ekologicznego), w 2009 roku – 102 plany (6 rolnictwo zrównoważone, 15 rolnictwo ekologiczne), w 2010 roku – 112 planów (3 rolnictwo zrównoważone, 10 rolnictwo ekologiczne), w 2011 roku – 91 planów (7 rolnictwo zrównoważone, 4 rolnictwo ekologiczne). Na terenie gm. Hajnówka promocja produktów ekologicznych występuje podczas festynów ludowych, na terenie gm. Kleszczele przy okazji gminnych imprez i uroczystości. Na terenie gm. Białowieża odbywa się promocja miodu wytwarzanego przez mieszkańców.</p>	Środki własne rolników, środki własne gmin
17	Zapobieganie rozpowszechnianiu GMO	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonuje kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących organizmów genetycznie zmodyfikowanych w zakresie swojej właściwości, zgodnie z ustawą o organizmach genetycznie zmodyfikowanych. Kontrola obejmuje przestrzeganie zasad i obowiązujących wymagań w zakresie wytworzenia, oceny, przechowywania i obrotu materiałem siewnym, w tym modyfikowanym genetycznie. Corocznie, od 2005 roku Inspekcja prowadzi badania monitoringowe konwencjonalnego materiału siewnego kukurydzy i rzepaku w kierunku występowania domieszek nasion genetycznie zmodyfikowanych. Próbkę materiału siewnego, znajdującego się w obrocie na terytorium Polski, są pobierane przez inspektorów PIORIN zgodnie z metodyką Międzynarodowego Związku Oceny Nasion (ISTA). Badania prowadzone są w Pracowni Badania Tożsamości Odmianowej i Analiz GMO Centralnego Laboratorium GIORIN w Toruniu. W 2011 roku na terenie woj. podlaskiego pobrano 3 próby kukurydzy oraz 2 rzepaku, w których nie wykryto zanieczyszczeń GMO.	Budżet państwa
18	Zapewnienie ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu oraz powszechnej ochrony lasów w związku z zagrożeniami	Zadanie ciągłe	100%	469,00 (w tym: 80,00 - nadl. Browsk, 58,00 – nadl. Białowieża, 220,00 – nadl. Hajnówka, 111,00-BPN)	<ul style="list-style-type: none"> monitoring rezerwatów przyrody ze strony zagrożen m.in. od szkodników tj. korników, ochrona przeciwpożarowa – udział w kampanii „Świadomi zagrożenia”, ochrona lasu przed szkodnikami, prowadzenie planowej i racjonalnej gospodarki łowieckiej w oparciu o roczne i wieloletnie plany hodowlane, utrzymanie odpowiedniego stanu zwierzyzny na poziomie nie zagrażającym celom hodowli i ochrony lasu, działalność statutowa BPN, w szczególności edukacja bierna – poprzez udostępnianie edukacyjnych ekspozycji przyrodniczych i aktywna – poprzez uczestnictwo w różnych formach edukacji przyrodniczej, turystyka (Centrum Edukacyjno – Muzealne BPN, Ośrodek Edukacji Przyrodniczej), udostępnienie terenu parku, lasów społeczeństwu do zbioru płodów runa leśnego. 	Środki budżetu państwa, środki własne LP, fundusz leśny, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Lp	Zadanie	Termin realizacji wg programu	Stopień realizacji zadania [%]	Pomieszczone koszty [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania
19	Zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii i ograniczanie skutków w przypadku jej wystąpienia	Do 2010	100%	Trudny do oszacowania.	WIOS w Białymstoku prowadzi rejestr i kontrole obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. W rejestrze znajduje się 5 zakładów, z czego 3 to zakłady własne zakładów o dużym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej: „Cyklon” Handel Hurtowy i detaliczny gazem propan-butan w Zablotyczynie, Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o., Baza Magazyńska Nr 15 w Narewce, TERMINAL INTEGRO Sp. z o.o., Zakład w Plancie. Jeden zakład o zwiększonym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Baza Magazyńska i Rozlewnia Gazu Płynnego w Hajnówce. Jeden zakład mogący być źródłem poważnej awarii przemysłowej: „Gryfiskand” Sp. z o.o. Zakład Produkcji Węgla Aktywnych w Hajnówce. Wymienione zakłady mają opracowane i zaktualizowane wymagane prawem dokumenty dotyczące ich bezpieczeństwa. Zakłady są poddawane co najmniej raz w roku kontrolom WIOS (nie stwierdzono nieprawidłowości). Wymienione zakłady prowadzą działania zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa ludzi i środowiska. W okresie październik 2008-październik 2009 na terenie bazy OLPP w Narewce zakończono inwestycję polegającą na wykonaniu na terenie autocystrernowego frontu przedładunkowego uszczelnienia podłoża kostką betonową, na podłożu wyłożonym geomembraną oraz kanalizację deszczową z odprowadzeniem ścieków opadowych do separatora ropopochodnych. Trinał Integro zainstalował i uruchomił na stanowisku autocystrernę, zblokowaną z systemem detekcji. Wykonano również instalację zraszaczową. Obiekty wyposażone są m.in. w przewody do przedładunku gazu z połączeniami „zrywalnymi” zabezpieczającymi przed wypływem gazu w przypadku zerwania połączenia, dodatkowe detektory.	Budżet państwa
20	Bezpieczny transport substancji niebezpiecznych	Do 2010	100%	Trudny do oszacowania.	WIOS uczestniczy w cyklicznie powtarzanych kilkunastu akcjach organizowanych pod kryptonimem „TRAC” prowadzonych na terenie województwa. Kontrolą objęte są kolowe i kolejowe środki transportu materiałów toksycznych i surowców chemicznych. Zakres kontroli obejmuje sprawdzenie stanu technicznego środków transportu, wymaganego wyposażenia i prawidłowości oznakowania oraz kompletności dokumentacji. W latach 2008-2010 nie odnotowano na terenie powiatu poważnych awarii i zdarzeń w transporcie towarów niebezpiecznych.	Budżet państwa
21	Edukacja ekologiczna	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	152,77 (w tym: 1,41-gm. Czeremcha; 121,00 -m. Hajnówka; 9,01-gm. Hajnówka; 21,35-gm. Narew)	Rozwój edukacji ekologicznej i kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców odbywa się głównie poprzez podejmowanie działań proekologicznych w formie programów edukacji ekologicznej, które są realizowane w szkołach znajdujących się na terenie Powiatu. Młodzież wykazuje duże zaangażowanie w sprawy ochrony środowiska, co bezpośrednio wpływa na kształtowanie właściwych proekologicznych postaw. Dzięki zmianie zachowań uczniów i wzmocnieniu prawidłowych nawyków, kształtuje się świadomość ekologiczną młodzieży. Poniżej programy edukacji ekologicznej prowadzone w jednostkach oświatowych poszczególnych gmin. Miasto Hajnówka - zbiórka opakowań po płynnej żywności, akcja o szkodliwości palenia opakowań plastikowych, akcja Szkiełko i Eko w ramach selektywnej zbiórki odpadów, festyn ekologiczny, zakup książek o tematyce ekologicznej. Gmina Czeremcha - akcja selektywnej zbiórki odpadów Gmina Hajnówka - akcja „Polskie dni recyklingu” Gmina Narew - konkurs „Selektywna zbiórka surowców wtórnych w Zespole Szkolno Przedszkolnym i Publicznym Gimnazjum”	Środki własne gmin, środki PUK Sp. z o.o., KIG „Przemysł Spożywczy”, Urząd Marszałkowski, Norweski Mechanizm Finansowy, WFOŚiGW, PFOŚiGW
22	Realizacja programu, w tym współpraca z instytucjami zagranicznymi i krajowymi, administracją rządową i samorządową	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Powiat Hajnowski oraz gminy z powiatu wchodzi w skład Euroregionu Puszca Białowska, który jest międzynarodowym zrzeszeniem społeczności lokalnych po polskiej i białoruskiej stronie granicy. W skład Euroregionu wchodzi z powiatu polskiej oprócz gmin powiatu hajnowskiego także dwie gminy powiatu białoruskiego: Bielsk Podlaski i Orla; po stronie białoruskiej rejon: Pruzhański, Kamieniecki i Swisłocki. Został on utworzony w oparciu o transgraniczny obiekt przyrodniczy, Puszcza Białowska.	Budżet państwa, środki własne gmin, budżet powiatu

Lp	Zadanie	Termin realizacji wg programu	Stopień realizacji zadania [%]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Opis wykonania zadania	Źródła finansowania
23	Monitoring stanu środowiska, w tym bazy danych nt. emisji zanieczyszczeń - powietrze, odpady, ścieki, hałas i in.	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	33,09 (badania gleb) 36,53 (w tym: 8,00 - gm. Narew, 2,21 - gm. Kleszczele, 14,32 - gm. Czeremcha, 12,00 - gm. Dubicze Cerkiewne)	Monitoring środowiska jest prowadzony w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska, który składa się z 3 głównych bloków: jakość środowiska, emisja oraz oceny i prognozy. Zadania programu realizowane są przez WIOŚ, który corocznie opracowuje i przedstawia radzie powiatu informacje o stanie środowiska. Każdego roku do WIOŚ są również zgłaszane przez Starostwo propozycje przeprowadzenia określonych badań, w ramach ustalania planu pracy Inspektoratu na dany rok. Na 2010 rok do planu pracy Inspektoratu zgłoszono następujące badania: 1. Analiza fizykochemiczna odprowadzanych wód opadowych z firm: „Gryfskand” Sp. z o.o. Zakład Produkcji Węgla Aktywnych, Fabryka Mebli Forte, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska. 2. Analiza odbiornika ścieków z oczyszczalni miejskiej w Hajnówce – rzeka Lesna, poniżej punktu zrzutu ścieków. 3. Pomiar emisji pyłów i gazów ze źródeł technologicznych oraz energetycznych w zakładach: Zakłady Maszynowe „Hamech”, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, „Gryfskand” Sp. z o.o. Zakład Produkcji Węgla Aktywnych. WIOŚ w planie kontroli na 2010 rok uwzględnił badania w firmie „Gryfskand” oraz badania rzeki Lesnej Prawej. Kontrole planowe pozostałych wnioskowanych podmiotów przewidziano do realizacji w 2011 roku. W latach 2008 i 2009 przez Zakład Inżynierii Środowiska „Eko - Projekt” w Puszczynie były przeprowadzone okresowe badania jakości gleby i ziemi w powiecie hajnowskim. Zgodnie z ustawą o Inspekcji Ochrony Środowiska badania zostały przekazane WIOŚ dla potrzeb państwowego monitoringu środowiska. W gminach Narew, Kleszczele, Czeremcha, Dubicze odbywa się monitoring składówisk odpadów. Na terenach gmin Narew, Czeremcha i Dubicze prowadzone są badania ścieków w oczyszczalniach ścieków.	Budżet państwa, budżety gmin, środki powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej
24	Wdrożenie i utrzymanie systemu zarządzania i informacji o środowisku	Zadanie ciągłe	Niemożliwy do określenia, gdyż zadanie jest procesem ciągłym.	Trudny do oszacowania.	Dane o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (wnioski, wydane postanowienia, decyzje, programy, itd.) umieszczone są w elektronicznym publicznym dostępnym wykazie danych oraz BIP w Starostwie i gminach. Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie - informacje o środowisku nie wymagające wyszukiwania udostępnia się bez pisemnego wniosku, pozostałe na wniosek. Wydział Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych Starostwa co roku rozpatruje takie wnioski. Dwa razy w roku do Urzędu Marszałkowskiego i WIOŚ składane są zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat. Wydział RS nalicza opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z procesu spalania paliw w silnikach spalinowych (tj. samochod służbowy). Opłaty naliczają także wszystkie gminy.	Budżet powiatu, środki własne gmin

Źródło: dane otrzymane od gmin, podmiotów gospodarczych, raporty WIOŚ

2.3. STAN ZREALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU ZADAŃ Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY OCHRONY ŚRODOWISKA

Tabela nr 3. Zadania inwestycyjne gmin powiatu hajnowskiego.

Lp.	Zadanie	Gmina	Termin realizacji wg programu	Szacunkowa wartość wg programu [tys.zł]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Źródła finansowania	Opis wykonania zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Rozbudowa istniejącego wodociągu gminnego do wsi Berzyszcze, Zubacze, Bobrówka	Czeremcha	2008-2009	2 630,00	1 148,57	PROW, środki własne gminy	Zadanie zrealizowane. Oddane do eksploatacji.
2	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Czeremsze ulic: Sportowa, Sosnowa, Gruntowa, Gołębia, Podleśna i Krotka	Czeremcha	2008-2009	1 000,00	445,67	PROW, środki własne gminy	Zadanie zrealizowane.
3	Rekultywacja istniejących składowisk odpadów komunalnych na terenie gminy	Czeremcha	2008-2012	160,00	0	-	Zadanie nie zrealizowane. Składowisko gminne dopuszczone do dalszej eksploatacji do końca 2012 roku. Rekultywacja pozostałych nieczynnych składowisk nie wykonana ze względu na brak środków finansowych.
4	Budowa wodociągu gminnego od wsi Wólka Terechowska do wsi Opaka Duża i Pohulanka	Czeremcha	2008-2009	2 740,00	91,7	Środki własne gminy, INTERREG, PUW	Zadanie w trakcie realizacji. Wykonano aktualizację kosztorysu.
5	Budowa składowiska odpadów komunalnych w Związku Gmin	Czeremcha	2008-2013	2 300,00	0	-	Zadanie nie zrealizowane. Nie przystąpiono do realizacji z powodu braku wyznaczenia terenu pod składowisko.
6	Budowa kanalizacji sanitarnej w Czeremsze, Kuzawie i Stawiszczach	Czeremcha	2008-2013	10 000,00	186,9	Środki własne gminy, INTERREG, PUW	Zadanie w trakcie realizacji. Złożono wnioski do PROW program współpracy PL-BY-UA.
7	Budowa kanalizacji sanitarnej w Czyżach – II etap	Czyże	2008	1 775,00	1 499,00	Środki własne gminy, PROW	Zadanie zrealizowane w całości.
8	Budowa kanalizacji sanitarnej Zbucz-Morze	Czyże	2009-2010	5 372,00	411,00	PROW, środki własne gminy	Wykonanie kanału tłoczego Czyże – Zbucz oraz część kanalizacji wsi Zbucz. Zakofczenie całej kanalizacji w lipcu 2012 roku.
9	Rozbudowa i modernizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta	Hajnowka miasto	2008-2010	14 640,00	2 033 838,10	Grant UE, środki własne PWIK Sp. z o.o. kredyt bankowy, pożyczka bankowa	1. Rozbudowa oczyszczalni ścieków etap I (dostarczone wiatraki). Budowa kanalizacji sanitarnej: ul. Żeromskiego etap II, kanalizacja i odbudowa nawierzchni ul. Poddolina, kanalizacja ul. Białowiecka, Łowcza, Księżykowa, Żeromskiego, Stara Judzianka, Wilgi, Bartników, Fabryka Chemiczna, Wydymuchowo I etap. 3. Modernizacja stacji uzdatniania wody etap II (rozpoczęto roboty ogólnobudowlane). 4. Budowa sieci wodociągowej: ul. Daleka, Konopnickiej-Białowiecka, Wydymuchowo I etap.
10	Zintegrowany system gospodarki odpadami na terenie gmin puszcz Białowieckiej i Dorzecza Bugu	Hajnowka miasto	2008-2011	3 130 tys. Euro	13 402,47	Ekofundusz, środki własne gminy	Zadanie zrealizowane w całości. Budowa Zakładu Zagospodarowania odpadów w Hajnówce.
11	Budowa kanalizacji sanitarnej	Kleszczel	2008-2011	5 500,00	13 120,00 1 478,73 – 2011 rok	Środki własne, PROW, WFOŚ(GW)	Zadanie w trakcie realizacji. Wykonano roboty budowlano-montażowe na ul. Krótkiej, Kościelnej, Białowieckiej, Bockowskiej i Puszkina. Został położony kanał sanitarny o długości 1136 m oraz przyłącza do posesji. Na ul. 1 Maja wykonano tylko kanał tłoczny. Stopień zaawansowania prac – ok. 70%.
12	Modernizacja składowiska	Narew	Do 2010	120,00	0	-	Zadanie nie zrealizowane z powodu braku środków finansowych.
13	Oczyszczalnia ścieków wsi Masiewo Stare i Masiewo Nowe	Narewka	2008-2013	2 500,00	0	-	Zadanie nie zrealizowane. Uzgodniono budowę indywidualnych oczyszczalni ścieków.
14	Kanalizacja Olchówka – Leśna - Miklaszewo	Narewka	2008-2009	3 000,00	1 608,80	Budżet gminy, środki WFOŚ(GW)	Zadanie zrealizowane w całości w 2009 roku.

Lp.	Zadanie	Gmina	Termin realizacji wg programu	Szacunkowa wartość programu [tys.zł]	Poniesiony koszt [tys. zł]	Źródła finansowania	Opis wykonania zadania
15	Rozbudowa składowiska odpadów i selektywna zbiórka	Narewka	2008-2010	4 000,00	0	-	Zadanie nie zrealizowane. Realizacja jest przewidziana do 2014 roku.
16	Termomodernizacja	Narewka	2008-2010	1 500,00	0	SGGN	Zadanie w trakcie realizacji. Opracowywana jest dokumentacja projektowa. Rozpoczęcie zadania – termomodernizacja budynków GOK i GOZ w III kwartale 2012 roku.
17	Likwidacja azbestu	Narewka	2008-2015	15 000,00	54 978,48	Budżet gminy, środki WFOSiGW, NFOSiGW, środki właścicieli budynków	W trakcie realizacji. W 2011 roku zdjęto i zutylizowano 112 ton azbestu.

Źródło: dane otrzymane od gmin

3. SPOSOBY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ

a. Finansowanie ze środków PFOŚiGW oraz budżetu powiatu

Tabela nr 4. Wydatkowanie środków powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w latach 2008-2010.

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Wielkość kwoty [PLN]
2008 rok			
1	Zakup nagród dzieciom, które brały udział w programie selektywnej zbiórki odpadów ze szkół w gminach: Białowieża, Czeremcha, Kleszczele, Narew, Narewka, Miasto Hajnówka, gmina Hajnówka		2.523,01
2	Akcja „Sprzątanie świata” /zakup worków i rękawiczek dla szkół/		576,57
3	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Hajnówce	Termomodernizacja budynku szkolnego.	47.000,00
4	Zakup sprzętu do realizacji zadań wynikających z ustawy – Prawo ochrony środowiska /aparatusyfrowy/		875,00
5	Ekoolimpiada w Zespole Szkół Specjalnych	Zakup nagród dla uczestniczących w ekoolimpiadzie dzieci.	702,89
6	EKO-PROJEKT w Pszczynie	Wykonanie okresowych badań jakości gleby i ziemi w powiecie hajnowskim w 2008 roku.	16.012,50
2009 rok			
1	SP ZOZ w Hajnówce	Usunięcie wyrobów zawierających azbest z wiaty zlokalizowanej na ul. Piłsudskiego 10.	2.995,07
2	Zakup nagród dzieciom, które brały udział w programie selektywnej zbiórki odpadów ze szkół w gminach: Czeremcha, Narew, Miasto Hajnówka		2.533,50
3	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Hajnówce	Termomodernizacja budynku szkolnego.	68.994,23
4	Akcja „Sprzątanie świata” /zakup worków i rękawiczek dla szkół/		731,71
5	Hajnowskie Centrum Kształcenia Zawodowego	Usunięcie wyrobów zawierających azbest z budynku zlokalizowanego na ul. 3 Maja 25a	46.000,00
6	III Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Ekologicznej „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce”	Zakup nagród dla uczestniczących w konkursie gimnazjalistów /etap wojewódzki/.	995,12
7	EKO-PROJEKT w Pszczynie	Wykonanie okresowych badań jakości gleby i ziemi w powiecie hajnowskim w 2009 roku.	17.080,00
8	Zakup sprzętu i oprogramowania do realizacji zadań wynikających z ustawy – Prawo ochrony środowiska /drukarka + tonery/		7.570,10
9	Zakup wydawnictw (czasopism) poświęconych tematyce ochrony środowiska, w tym: - abonamenty, komentarze, aktualizacje prawne		1.612,90
2010 rok			
1	Zakup nagród dzieciom, które brały udział w programie selektywnej zbiórki odpadów ze szkół w gminach: Czeremcha, Narew		603,90
2	Ekoolimpiada w Zespole Szkół Specjalnych	Zakup nagród dla uczestniczących w ekoolimpiadzie dzieci.	601,75
3	Dom Miłosierdzia „Samarytanin” w Hajnówce	Dofinansowanie instalacji kolektorów słonecznych do ogrzewania ciepłej wody.	12.200,00
4	Wojewódzki Konkurs Wiedzy Ekologicznej „Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce”	Zakup nagród dla uczestniczących w konkursie gimnazjalistów /etap wojewódzki/.	970,16

Źródło: opracowano na podstawie własnych danych

Tabela nr 5. Wydatkowanie środków budżetu powiatu na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2011 roku.

Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Wielkość kwoty [PLN]
1	Zakup nagród dzieciom, które brały udział w programie selektywnej zbiórki odpadów ze szkół w gminach: Narew, Narewka		877,73
2	Zespół Szkół Zawodowych w Hajnówce	Termomodernizacja budynków szkolnych.	177 762,00
3	Ekoolimpiada w Zespole Szkół Specjalnych	Zakup nagród dla uczestniczących w ekoolimpiadzie dzieci.	498,01
4	II Wojewódzki Konkurs Wiedzy Ekologicznej „Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce”	Zakup nagród dla uczestniczących w konkursie gimnazjalistów /etap wojewódzki/.	1000,00

Źródło: opracowano na podstawie własnych danych

b. Finansowanie ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW

W latach 2008–2011 na zadania służące ochronie środowiska przekazywane były środki w ramach wsparcia z NFOŚiGW oraz WFOŚiGW w Białymstoku. Dofinansowania obejmowały następujące dziedziny: ochronę wód i gospodarkę wodną, gospodarkę odpadami, ochronę przyrody, edukację ekologiczną oraz przeciwdziałanie i likwidację zagrożeń środowiska. Dziedziny dofinansowane przez WFOŚiGW mieściły się w celach określonych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2007-2010.

Tabela nr 6. Zestawienie dotacji i pożyczek udzielonych przez NFOŚiGW oraz WFOŚiGW w Białymstoku w latach 2008-2011.

Lp.	Wnioskodawca	Zadanie	Udzielona kwota	Wykorzystana kwota	Dotacja/ pożyczka
Rok 2008					
1	Gmina Narewka	Budowa kanalizacji sanitarnej do wsi Leśna i Olchówka	1.120.000,00	500.000,00 - 2008 r. 586.667,94 - 2009 r.	Pożyczka
2	Gmina Hajnówka	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy, wymiana 649 opraw oświetleniowych	498.663,00	498.663,00	Pożyczka
3	Gmina Narewka	Zakup koparko-ładowarki do obsługi składowiska odpadów	196.000,00	196.000,00	Pożyczka
4	Gmina Czyże	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego /lekkiego 4x2/	80.000,00	80.000,00	Pożyczka
5	Gmina Białowieża	Zakup średniego samochodu pożarniczego z przeznaczeniem dla OSP w Białowieży	300.000,00 60.000,00	300.000,00 60.000,00	Pożyczka Dotacja
6	PUK Sp. z o.o.	Selektywna zbiórka surowców wtórnych u źródła z powiatu hajnowskiego i siemiatyckiego	300.000,00	300.000,00	Pożyczka
7	Gmina Narewka	Zakup motopomp dla OSP w Narewce	5.000,00	5.000,00	Dotacja
8	Komenda Powiatowa Straży Pożarnej	Doposażenie jednostki w Hajnówce w ciężki zestaw hydrauliczny ratownictwa technicznego	50.500,00	50.500,00	Dotacja
9	Gmina Narew	Konkurs „Selektywna zbiórka surowców wtórnych”	3.954,98	3.954,98	Dotacja
10	Gmina Narewka	Projekt edukacji ekologicznej „Brama do puszczy”	14.328,00	14.322,50	Dotacja
11	Białowiecki Park Narodowy	Wydanie 3 tomów bibliografii Puszczy białowieckiej za lata 1991-1995, 1996-2000, 2001-2005	20.000,00	8.812,64	Przekazanie środków jednostce budżetowej
		Program ekozespołów w mojej szkole i przedszkolu	6.160,00	6.158,68	
		Hodowla restytucyjna żubrów w Puszczy białowieckiej	148.400,00	55.263,88 - 2008 r. 87.249,27 - 2009 r.	
Rok 2009					
1	Gmina Dubicze Cerkiewne	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy	251.279,44	251.279,44	Pożyczka
2	Gmina Czeremcha	Zakup koparko-ładowarki z osprzętem do prowadzenia gospodarki odpadami na terenie gminy	253.272,00	253.272,00	Pożyczka
3	Miasto Hajnówka	Pomoc mieszkańcom miasta w usuwaniu wyrobów zawierających azbest	11.504,00	11.504,00	Dotacja
4	Gmina Białowieża	Unieszkodliwianie odpadów azbestowo-cementowych z terenu gminy	33.981,07	33.981,07	Dotacja
5	Gmina Hajnówka	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego lekkiego 4x2	60.000,00 20.000,00	60.000,00 20.000,00	Pożyczka Dotacja
6	Gmina Narew	Doposażenie jednostki OSP w Narwi w zestaw do ratownictwa technicznego-drogowego Luks wraz z modernizacją i przystosowaniem do zamontowania na samochodzie gaśniczym typu STAR	12.647,00	12.647,00	Dotacja
7	Gmina Narew	Konkurs Selektywna zbiórka Surowców Wtórnych" w Zespole Szkolno - Przedszkolnym i Publicznym Gimnazjum w Narwi	3.000,00	3.000,00	Dotacja
8	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Hajnówce	Urządzanie terenów zielonych. Uporządkowanie i odnowienie terenów wokół budynków, na których przeprowadzone prace termomodernizacyjne	60.000,00	46.193,55 - 2010 r.	Dotacja
9	Białowiecki Park Narodowy	„Ekozespoły zmniejszają swój ślad ekologiczny”	6.000,00	6.000,00	Przekazanie środków jednostce budżetowej
		80 lat restytucji żubra w Puszczy Białowieckiej	87.060,00	85.398,68	
		XV wystawa grzybów puszczy białowieckiej narzędziem edukacji o różnorodności biologicznej	5.850,00	5.838,15	
Rok 2010					
1	Gmina Czyże	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Czyże	514.457,00	514.457,00	Pożyczka
2	Gmina Hajnówka	Budowa kanalizacji we wsi Orzeszkowo	378.115,71	372.184,09	Pożyczka
3	Gmina Czeremcha	Budowa wodociągu do wsi Berezyszczce, Zubacze, Bobrówka oraz kanalizacji w Czeremsze	265.034,00	265.034,00	Pożyczka
4	Gmina Dubicze Cerkiewne	Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Górny Gród – Nikifirowszczyzna –Wygón, budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków	53.506,56	53.506,56	Pożyczka

5	Gmina Narew	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne w gminie	501.188,00	501.188,00	Pożyczka
6	Miasto Hajnówka	Pomoc mieszkańcom w usuwaniu azbestu	26.656,00	8.911,60	Dotacja
7	Gmina Kleszczele	Odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	47.600,00	47.357,24	Dotacja
8	Gmina Narewka	Utylizacja wyrobów azbestowych	8.372,00	8.372,00	Dotacja
9	SP ZOZ	Ucyfrowienie szpitala w zakresie wszystkich aparatów RTG	260.000,00 100.000,00	260.000,00 100.000,00	Pożyczka Dotacja
10	Gmina Kleszczele	Zakup lekkiego samochodu ratownictwa technicznego dla OSP	50.000,00	50.000,00	Dotacja
11	Gmina Białowieża	Budowa kanalizacji I etap- Pogorzelce, Teremiski, Budy, Białowieża	706.695,90	95.506,59	Pożyczka
12	Gmina Kleszczele	Budowa kanalizacji ściekowej w Kleszczele Dobrowoda	531.286,51	531.286,51- 2011 r.	Pożyczka
13	Gmina Narew	Budowa wodociągu do wsi Puchły, Cimochy, Rybaki, Hajdukowszczyzna oraz przydomowej oczyszczalni ścieków w Trześciance	218.066,00	89.249,00	Pożyczka
14	Gmina Narewka	Przebudowa ujęć wody i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie	533.323,16	533.323,16	Pożyczka
15	Nadleśnictwo Hajnówka	Wyposażenie izby edukacyjnej oraz Sali multimedialnej w pomoce i sprzęt dydaktyczny	52.181,00	52.181,00	Dotacja
16	Gmina Hajnówka	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach gminy	822.191,51	822.191,51	Pożyczka
17	Białowiecki Park Narodowy	Wydanie 4 zeszytów kwartalnika „Parki narodowe i rezerwaty przyrody”	15.900,00	15.279,38	Przekazanie środków jednostce budżetowej
		Wojewódzki konkurs wiedzy ekologicznej	3.000,00	3.000,00	
		Hodowla restytucyjna żubra	189.000,00	91.804,32 - 2010 r. 96.603,95 - 2011 r.	
Rok 2011					
1	Gmina Hajnówka	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach gminy	517.846,51	185.975,02	Pożyczka
2	Gmina Białowieża	Budowa kanalizacji I etap- Pogorzelce, Teremiski, Budy, Białowieża	751.148,02	655.641,43	Pożyczka
3	Gmina Dubicze Cerkiewne	Budowa 64 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	127.738,09	127.738,09	Pożyczka
4	Gmina Narewka	Przebudowa ujęć wody i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie	947.500,00	947.500,00	Pożyczka
5	Gmina Narew	Budowa wodociągu do wsi Puchły, Cimochy, Rybaki, Hajdukowszczyzna oraz przydomowej oczyszczalni ścieków w Trześciance	218.066,00	123.867,00	Pożyczka
6	Gmina Hajnówka	Rekultywacja składowiska odpadów w Nowosadach	150.896,00	150.896,00	Pożyczka
7	Gmina Narew	Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	109.175,47	55.064,73- nfośigw 11.555,01- wfośigw	Dotacja
8	Gmina Kleszczele	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	46.085,76	23.042,88- nfośigw	Dotacja
9	Gmina Czeremcha	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	44.193,96	25.181,60- nfośigw 19.012,36- wfośigw	Dotacja
10	Miasto Hajnówka	Pomoc mieszkańcom w usuwaniu wyrobów zawierających azbest	53.219,11	26.609,55 - nfośigw 13.304,78 - wfośigw	Dotacja
11	Gmina Narewka	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	49.662,00	25.180,79 - nfośigw 24.481,21- wfośigw	Dotacja
12	Gmina Białowieża	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	49.928,40	24.964,20- nfośigw	Dotacja
13	Gmina Hajnówka	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	56.601,76	28.300,88 - nfośigw 28.300,88 - wfośigw	Dotacja
14	Gmina Czyże	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Zbucz	211.157,00	60.812,00	Pożyczka
15	Nadleśnictwo Hajnówka	Budowa punktu edukacyjnego przy biurze oraz wyposażenie izby edukacyjnej	136.475,61	136.475,61	Dotacja
16	Instytut badawczy leśnictwa	Wydanie książki „Działalność instytutu badawczego” w dwóch wersjach językowych	22.476,19	22.476,19	Dotacja
17	Gmina Kleszczele	Budowa kanalizacji ściekowej w Kleszczele Dobrowoda	1.000.000,00	564.259,83	Pożyczka
18	Białowiecki Park Narodowy	Działania edukacyjne upowszechniające wiedzę przyrodniczą i ekologiczną	16.120,00	16.120,00	Przekazanie środków jednostce budżetowej
		Konkurs na opracowanie koncepcji programowo-przestrzennego pokazowego rezerwatu żubrów	50.000,00	50.000,00	
		Ochrona obszaru ochrony ścisłej BPN poprzez zakup 2 pojazdów ochronnych z osprzętem	112.000,00	112.000,00	

Źródło: opracowano na podstawie informacji uzyskanych ze stron internetowych WFOŚiGW

Duży wskaźnik pomocy udzielonej w latach 2008–2011 w postaci pożyczek oznacza, że zainwestowane środki przynoszą efekt ekologiczny i rzeczowy, po czym wracają w postaci spłaconych rat kapitałowych i mogą być ponownie wykorzystane dla wsparcia kolejnych działań służących środowisku.

c. Finansowanie w ramach RPOWP

W ramach Osi Priorytetowej V. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska w latach 2009-2011 udzielano dofinansowania na działania 5.1. Rozwój regionalnej infrastruktury ochrony środowiska oraz 5.2. Rozwój lokalnej infrastruktury ochrony środowiska. W poniższej tabeli przedstawiono projekty dofinansowane z RPOWP w podziale na beneficjentów. Łączna kwota dofinansowania w tych latach wyniosła 8 983,8 tys. zł.

Tabela 7. Projekty dofinansowane przez RPOWP w latach 2009-2011

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość dofinansowania [zł]
2009 rok			
1	Zakup samochodu do akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń na potrzeby OSP w Narewce	Gmina Narewka	424 999,99
2010 rok			
1	Rekultywacja miejskiego składowiska odpadów w Hajnówce	Gmina Miejska Hajnówka	1 270 290,88
2	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Zawodowych w Hajnówce	Powiat Hajnowski	1 065 610,69
3	Termomodernizacja budynków SP ZOZ w Hajnówce	SP ZOZ w Hajnówce	2 200 687,15
4	Racjonalizacja gospodarki odpadami niebezpiecznymi poprzez działania inwestycyjne i edukacyjne	SP ZOZ w Hajnówce	653 623,75
5	Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów w Czyżach	Gmina Czyże	137 611,90
6	Rekultywacja składowiska gminnego w Białowieży	Gmina Białowieża	424 356,94
2011 rok			
1	Rozwój systemu ratowniczo-gaśniczego na terenie powiatu hajnowskiego	Gmina Białowieża	1 386 651,78
2	Budowa małej elektrowni wiatrowej w gminie Narewka	MARIEL Mariusz Żukowski	1 420 000,00

Źródło: opracowano na podstawie danych ze strony internetowej UMWP

d. Pozostałe źródła finansowania inwestycji w latach 2008–2011

W latach objętych niniejszym RPOŚ dofinansowanie w ramach POIiŚ otrzymały projekty wymienione w tabeli poniżej.

Tabela 8. Projekty dofinansowane z POIiŚ - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Projekt	okres realizacji inwestycji	wartość projektu [mln euro]	wartość dofinansowania ze środków UE [mln euro]
Rozbudowa i modernizacja gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Hajnówka	2008-2010	3,75	2,23
Zintegrowany System Gospodarki odpadami na terenie Gmin Puszczy Białowieskiej i Dorzecza Bugu	2008-2011	31,13	17,12
SUMA		202,21	116,04

Źródło: opracowano na podstawie informacji ze strony internetowej MŚ

W latach 2010-2011 dofinansowywanie w postaci pożyczek ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie przez wfośiGW przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie z UE” otrzymały projekty wymienione w tabeli poniżej.

Tabela 9. Projekty realizowane z NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie przez WFOŚiGW przedsięwzięć inwestycyjnych, które uzyskały wsparcie z UE”

Lp.	Wnioskodawca	Zadanie	Udzielona kwota	Wykorzystana kwota
1	Gmina Hajnówka	Budowa kanalizacji we wsi Orzeszkowo	440.884,29	440.884,29
2	Gmina Czeremcha	Budowa wodociągu do wsi Berezyszczce, Zubacze, Bobrówka oraz kanalizacji w Czeremsku	226.222,75	226.222,75
3	Gmina Dubicze Cerkiewne	Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Górny Gród – Nikifrowszczyzna –Wygon, budowa przyzgodowych oczyszczalni ścieków	67.537,00	67.537,00
4	Gmina Białowieża	Budowa kanalizacji I etap- Pogorzelce, Teremiski, Budy, Białowieża	1.042.549,94	95.506,59
5	Gmina Kleszczele	Budowa kanalizacji ściekowej w Kleszczelu Dobrowoda	768.713,49	450.000,00 - 2010 r. 318.713,49 - 2011 r.
6	Gmina Narewka	Przebudowa ujęć wody i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie	713.778,86	614.123,12
7	Gmina Hajnówka	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach gminy	822.191,51	822.191,51
8	PWiK	Modernizacja stacji uzdatniania wody II etap	468.018,16	248.270,26 - 2010 r. 219.747,90 - 2011 r.
9	PWiK	Rozbudowa oczyszczalni ścieków I etap i budowa kanalizacji sanitarnej w Hajnówce	382.259,27	382.259,27

Źródło: opracowano na podstawie informacji uzyskanych ze stron internetowych WFOŚiGW

4. MONITORING WDRAŻANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

W POŚ wyszczególniono wskaźniki umożliwiające ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych. Monitoring wprowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że wdrożenie POŚ podlega regularnej ocenie w zakresie: określenia stopnia wykonania przyjętych zadań, określenia stopnia realizacji założonych celów oraz analizy przyczyn powstałych różnic. W poniższej tabeli przedstawiono osiągnięte wartości wskaźników w ramach monitoringu (określone w stosunku do roku 2006). Należy zaznaczyć, że niektóre wskaźniki nie są mierzalne lub organy monitorujące nie posiadają wymaganych danych. Ze względu na brak danych z roku 2011 odnośnie osiągniętych wskaźników w tabeli zamieszczono dane dotyczące roku 2010.

Tabela 10. Wskaźniki stopnia realizacji POŚ

Wskaźnik monitoringu	Stan wyjściowy [2006 rok]	Osiągnięty wskaźnik [2008 rok]	Osiągnięty wskaźnik [2010 rok]
Ilość wody zużywanej (m ³ /M/rok)	28,5	25,5	25,5
Długość sieci wodociągowej (km)	644,9	649,5	667,6
Długość sieci kanalizacyjnej (km)	195,5	200,4	214,8
Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej (%)	30,3	30,8	32,2
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych (kg/rok)			
BZT5	14 879	23 671	20 228
ChZT	7 397	9 455	13 441
Azot ogólny	17 274	21 962	16 529
Zawiesina	65 533	93 575	80 889
Ilość zebranych odpadów komunalnych zmieszanych w roku (Mg)	17 687,44	6 498,19	4 881,05
Masa składowanych odpadów komunalnych (Mg)	11 304,30	5 700,92	1 263,90
Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza (bez CO ₂) w Mg	973	305	596
Jakość powietrza atmosferycznego (Mg/rok)			
- dwutlenek siarki	148	78	105
- dwutlenek azotu	98	86	85
- pył ogólny	186	107	131
- tlenek węgla	727	141	344
Wskaźnik lesistości (%)	51,9	52,0	53,0
Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną (ha)	95 032,5	95 032,5	95 415,4

Źródło: opracowano na podstawie danych ze strony internetowej UMWP (baza WSO) oraz GUS

5. WNIOSKI Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU HAJNOWSKIEGO NA LATA 2008-2011

Analiza stanu środowiska oraz realizacji zadań zaplanowanych w POŚ pozwoliła wysnuć następujące wnioski:

1. Na obszarze powiatu zadania realizowane były w stopniu zadowalającym, przynosząc wymierne efekty ekologiczne. W latach 2008-2010 poprawie uległy następujące wskaźniki monitoringu:
  - nastąpiła redukcja emisji dwutlenku siarki, tlenu i dwutlenku węgla oraz pyłu;
  - wzrosła powierzchnia obszarów chronionych oraz terenów leśnych,
  - zwiększyła się długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
  - zmniejszyła się ilość składowanych odpadów komunalnych.
2. Obecnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w powietrzu nie występują. Co nie oznacza, że w zakresie ochrony powietrza nie należy podejmować działań mających na celu utrzymanie dobrej jego jakości poprzez modernizację kotłowni, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
3. W zakresie ochrony przyrody zadania powinny być kontynuowane (dalsza ochrona terenów cennych przyrodniczo, edukacja społeczeństwa w tym zakresie).
4. Zadania w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się hałasu powinny być uwzględniane w planach zagospodarowania przestrzennego poprzez zachowanie odpowiednich odległości zabudowy od ciągów komunikacyjnych oraz być realizowane poprzez:
  - modernizację istniejących dróg,
  - stosowanie ekranów akustycznych, tworzenie pasów zieleni.
5. Uległa zmniejszeniu masa składowanych odpadów komunalnych, w wyniku zamknięcia na terenie powiatu 6 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz budowy Zakładu Pomocniczego w Poryjewie dla ZZO Dubiażyn. W zakresie gospodarki odpadami należy obejmować coraz większą liczbę mieszkańców zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych, systemem selektywnego zbierania odpadów.
6. Ze wszystkich wyników pomiarów prowadzonych w środowisku jedynie stan wód ulega pogorszeniu. Nastąpiło zwiększanie ładunku zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych, odprowadzanych do wód powierzchniowych (BZT5, ChZT, zawiesiny) przez co pogarsza się jakość wód powierzchniowych i wód podziemnych, a także jakość wody spożywanej przez mieszkańców powiatu. Niekorzystnie na jakość wód wpływa: brak rozdziału sieci deszczowej i sanitarnej (systemu kanalizacji rozdzielczej), nielegalne podłączenia odprowadzeń ścieków sanitarnych do kanalizacji deszczowej oraz niski stopień skanalizowania. W celu poprawy wód niezbędna jest realizacja działań polegająca na rozbudowie sieci kanalizacyjnych, modernizacji oczyszczalni ścieków, modernizacji ujęć wody oraz bieżący monitoring zakładów przemysłowych.

6. SPIS TABEL

TABELA 1. ZADANIA WŁASNE (INWESTYCYJNE I POZAINWESTYCYJNE) POWIATU	6
TABELA 2. ZADANIA KOORDYNOWANE	10
TABELA 3. ZADANIA INWESTYCYJNE GMIN POWIATU HAJNOWSKIEGO	16
TABELA 4. WYDATKOWANIE ŚRODKÓW POWIATOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W LATACH 2008-2010	18
TABELA 5. WYDATKOWANIE ŚRODKÓW BUDŻETU POWIATU NA ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W 2011 ROKU	18
TABELA 6. ZESTAWIENIE DOATACJI I POŻYCZEK UDZIELONYCH PRZEZ NFOŚiGW ORAZ WFOŚiGW W BIAŁYMSTOKU W LATACH 2008-2011	19
TABELA 7. PROJEKTY DOFINANSOWANE PRZEZ RPOWP W LATACH 2009-2011	21
TABELA 8. PROJEKTY DOFINANSOWANE Z POIiŚ – PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	21
TABELA 9. PROJEKTY REALIZOWANE Z NFOŚiGW W RAMACH PROGRAMU PRIORYTETOWEGO „WSPÓLFINANSOWANIE PRZEZ WFOŚiGW PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH, KTÓRE UZYSKAŁY WSPARCIE Z UE”	22
TABELA 10. WSKAŹNIKI STOPNIA REALIZACJI POŚ	22

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1080 S. EAST ASIAN BLDG. #100
CHICAGO, ILL. 60607